7/17745

T.C.
Çevre ve Orman Bakanlığı

T.C.
ÇEVRE VE ORMAN BAKANLIĞI
Basın ve Halkla İlişkiler Müşavirliği – Bilgi Edinme Birimi

Sayı : B.18.0.BHİ.0.00.00/610.01- 1309
Konu : Sayın İzzet ÇETİN'in
7/17745 Nolu Soru Önergesi

54789

10../11/2006

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA
(Kanunlar ve Kararlar Dairesi Başkanlığı)

İlgi : TBMM'nin 16/10/2006 tarihli ve A.01.0.GNS.0.10.00.02-25984 sayılı yazısı.

İlgi yazı ekinde alınan, Kocaeli Milletvekili Sayın İzzet ÇETİN'in, "Orman sınırlarına alınan fındıklıklara, Sakarya nehrindeki kum ocaklarına ve Mudurnu deresindeki balık ölümlerine ilişkin" 7/17745 esas nolu yazılı soru önergesi Bakanlığımızca incelenmiş olup, cevabi yazımız ilişikte gönderilmektedir.

Arz ederim.

Osman PEPE
Bakan

EK:
Cevabi yazı (2 sayfa)

DAĞITIM
Gereği:
Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığı
(Kanunlar ve Kararlar Dairesi Başkanlığı)

Bilgi:
Başbakanlık

Söğütözü Caddesi No:14/E Kat:1 06560 Beştepe / ANKARA
Ayrıntılı bilgi için irtibat: Hüseyin AYTAÇ / Şube Müdürü. Telefon: (312) 207 67 52 Faks : (312) 207 67 88
e-posta : h.aytac@cevreorman.gov.tr Web : http://www.cevreorman.gov.tr

7/17745

KOCAELİ MİLLETVEKİLİ SAYIN İZZET ÇETİN'İN
7/17745 ESAS SAYILI YAZILI SORU ÖNERGESİ HAKKINDA
ÇEVRE VE ORMAN BAKANLIĞI'NIN CEVABI

1. Anılan bölgelerde; kesinleşen orman kadastrosu ve yürürlükteki mevzuat hükümleri kapsamında, mahkeme kararlarını uygulama çalışmaları aralıksız sürdürülmektedir.

2. Adapazarı kent merkezinin 4 km doğusundan geçen Sakarya Nehrinin toplam uzunluğu 510 km olup, Sakarya İl sınırları içindeki uzunluğu 159.5 km dir. Nehir, erozyon ve yataktan gelen silt ve kumlardan dolayı, bulanık ve askıda katı maddesi yüksektir. Askıda katı madde ve bulanıklık, yağmurların fazla olduğu mevsimlerde artış gösterir.

Sakarya Merkez Mollaköy, Kumbaşı, Şekerler, Adliye bölgesinde yetmişli yıllardan itibaren; gerek Sakarya Nehri içinden, gerekse araziden kum istihracı yapılmaktadır. Yeni faaliyetler, ÇED Yönetmeliğine göre değerlendirilip, bu konudaki taahhütlerin yerine getirilmesi istenmektedir. Kum-çakıl ocakları ile ilgili, 23.06.1997 tarihinden itibaren detaylı ÇED Ön Araştırma Raporları hazırlanmaktadır.

Sakarya Nehrinin yıllık taşıdığı alüvyon miktarı, DSİ yetki alanı içerisinde, kıyı kenar çizgisi içerisindeki faaliyetler ise Bayındırlık İl Müdürlüğü sorumluluk alanı içerisinde kalmakta olup; kum-çakıl ocaklarına 5177 sayılı Maden Kanununa göre 1(a) grubu ocak ruhsatı İl Özel İdaresi tarafından verilmektedir. Kum-çakıl ocaklarına ruhsat verilirken alınması gereken izinlerden biri de "ÇED Gerekli Değildir" kararıdır.

Kum-Çakıl, 5177 sayılı Maden Kanununa göre 1(a) grubu madenler olarak tanımlanmıştır Çevre Kanunu ve buna istinaden çıkarılan ÇED Yönetmeliği gereği; madencilik projeleri ruhsat hukuku ve aşamasına bakılmaksızın 25 hektar ve üzeri olanlar ÇED kapsamına doğrudan girmekte, 25 hektardan az ise ÇED gerekli olup olmadığının araştırması yapılması gerekmektedir. Kum-çakıl ocakları, 16.12.2003 tarihli ve 25318 sayılı Resmi Gazetede yayımlanan ÇED Yönetmeliğinin, seçme eleme kriterlerine tabi projeler listesinde yer aldığından, bu faaliyetlerle ilgili hazırlanan proje tanıtım dosyaları Bakanlığımızca değerlendirilerek "ÇED Gerekli Değildir" veya ÇED kapsamına girip de "ÇED Olumlu" kararı verilenlerin faaliyetine izin verilmektedir.

Kum-Çakıl 5177 sayılı Maden Kanununa göre 1(a) grubu madenler olarak tanımlanmıştır. Bu madenlerin çıkarılması ve işletilmesi "ÇED Olumlu veya ÇED Gerekli Değildir" Kararı alındıktan sonra İl Özel İdaresince ihale yolu ile ruhsatlandırılır.

Sakarya Nehrinin kirlenmesine neden olan faktörler; yukarı havzadaki illerden gelen kirlilikler, nehri besleyen yan kollardan ve nehrin üzerinde bulunan yerleşim bölgelerinden gelen evsel atıklar ile tarım arazilerinden karışan gübre ve zirai mücadele ilaçları ile nehir üzerinde ve onu besleyen derelerin kenarlarında kurulmuş olan işletmelerden gelen kirlilik olmak üzere üç gurupta toplanabilir.

Sakarya Nehri il sınırları içindeki uzunluğu 159.5 km dir. Bu alanda faaliyette olan kum çakıl ocaklarında sık sık denetimler yapılmaktadır. ÇED Yönetmeliği gereği izin almamış ocakların tespiti durumunda faaliyetleri durdurulmaktadır. ÇED Yönetmeliği kapsamında izin almış kum ocaklarında ise, Proje Tanıtım Dosyasında verilen taahhütlere aykırı faaliyet gösterenlerin faaliyetleri, ÇED Yönetmeliğinin 19-b maddesi gereği durdurulmakta aynı zamanda 5491 sayılı Çevre Kanununda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun gereğince uyulmayan her bir taahhüt için 10.000 YTL. para cezası uygulanmaktadır.

T.C. ÇEVRE VE ORMAN BAKANLIĞI STRATEJİ GELİŞTİRME BAŞKANLIĞI 1923

Ayrıca, 28.02.2006 tarihli ve 2006/24 sayılı Mahalli Çevre Kurulu Kararı gereği; su ürünlerini olumsuz yönde etkilemesi nedeniyle ve taban suyu seviyesinin düşmesini engellemek, tarım arazilerinin zarara uğramaması, nehir yatağında oluşabilecek değişikliklerin önüne geçmek amacı ile kum ocaklarında jeneratör destekli pompa(duba) ile kum istihracı yasaklanmıştır.

Sakarya'da 2006 yılı itibarı ile ruhsatlı 31 adet kum-çakıl ocağı bulunmaktadır.

3. Su kaynakları evsel, endüstriyel, tarımsal, rekreasyon, ulaşım gibi amaçlardan hangisi için kullanılacak olursa olsun belirli düzeylerde kirliliğe maruz kalabilmektedir. Sakarya İlindeki su kaynakların tamamının kullanım amaçlarına uygun biçimde korunmasına yönelik denetim ve çalışmalar Bakanlığımız ve ilgili kurumlar nezdinde yürütülmektedir.

Sakarya'ya, Akyazı İlçesi Dokurcun Beldesi yakınlarından giren Mudurnu Çayı Hendek İlçesi sınırları içerisinden Sakarya Nehri'ne dökülmektedir. Mudurnu Çayı'nın kenarında atıksu üreten sekiz adet işletme mevcuttur. İşletmeler çoğunlukla Akyazı İlçesi, Küçücek Beldesi Sanayi Alanında toplanmıştır. Bunun yanında Kuzuluk Sanayi Alanı ve Bedilkadirbey köyünde de fabrikalar vardır. Bu sanayi kuruluşlarından dördü tekstil, ikisi metal ve pvc sistemleri, biri otomotiv yan sanayi ve biri gıda sektöründe faaliyet göstermektedir.

İşletmelerin tamamında atıksu arıtma tesisi bulunmakta olup, Su Kirliliği Kontrolü Yönetmeliği'nin 37 nci Maddesi uyarınca "Deşarj İzni" almaları sağlanmıştır. Deşarj standartlarının sağlanıp sağlanmadığının kontrolleri, periyodik analizler ve denetimler ile takip edilmektedir. Denetimler sonucunda; Mudurnu Çayı kenarında bulunan 6 işletmeye toplam 31.065 YTL idari para cezası uygulanmıştır.

Bunun dışında, Mudurnu Çayı ve yan derelerine atıksu deşarjı yapan tüm işletmelerin yöneticileriyle, Çevre Kanunu ve ilgili yönetmelikleri uyarınca işletmelerin yerine getirmesi gereken yasal yükümlülükler hakkında, 04.05.2006 tarihinde bilgilendirme toplantısı gerçekleştirilmiştir. Toplantıda, Mudurnu Çayında oluşması muhtemel kirlilik yükü ve şikayet konusu olabilecek konular tartışılmıştır.

Öte yandan; evsel atıksularını Mudurnu Çayına deşarj edecek olan Akyazı İlçesinin kanalizasyon ve atıksu arıtma tesisi inşaatı halen sürmektedir. 2006 yılında başlayan atıksu arıtma tesisi inşaatı tamamlandığında, kirlilik yükü azalmış olacaktır. Çevresinde bulunan tesislerin deşarj ettiği atıksu debisinin (miktarının) yüksek, fakat yılın belli bir döneminde Mudurnu Çayı debisinin düşük olmasından dolayı; tesislerin deşarj ettiği atıksu, Su Kirliliği Kontrolü Yönetmeliğinde verilen deşarj standartlarını sağlamış olsa da balık ölümlerine neden olabilmektedir. Mudurnu Çayındaki balık ölümleri, özellikle debinin çok düşük olduğu dönemlerde yaşanmıştır.